Is er een relatie tussen de leerprestaties van leerlingen in het basisonderwijs en de tevredenheid van ouders en van leraren?

Beantwoord door Lisa Boonk en Peter de Vries (antwoordspecialisten) en Sjerp van der Ploeg (kennismakelaar Kennisrotonde).

7 maart 2022

KR. 1376

Kort antwoord

Oudertevredenheid wordt op veel verschillende manieren gedefinieerd en gemeten. Datzelfde geldt voor leraartevredenheid. Oudertevredenheid hangt positief samen met leerprestaties van leerlingen in het basis- en voortgezet onderwijs. De relatie tussen leraartevredenheid en leerprestaties blijkt minder eenduidig. In beide gevallen geldt dat het onderzoek niets zegt over eventuele oorzaak-gevolg-relaties.

Antwoord

Onderzoek toont samenhang aan tussen tevredenheid van ouders en leerlingresultaten

Oudertevredenheid wordt door diverse onderzoekers op verschillende manieren gedefinieerd en op tal van manieren gemeten (Koutsampelas, Dimopoulos & Katsiri, 2021): schoolcommunicatie, mate van ouderbetrokkenheid bij de school en de leraren, kwaliteit van het onderwijs, veiligheid op school, de inhoud van het curriculum, communicatie met leraren, academische resultaten van leerlingen, de mate waarin de schoolleiding effectief te werk gaat en of de school budgetten goed beheert (Borooah & Mangan, 2011; Friedman, Bobrowski, & Markow, 2007; Hausman & Goldring, 2000; Skallerud, 2011; Tuck, 1995). Het blijkt daarbij dat kenmerken van ouders samenhangen met de mate van tevredenheid. Inkomen en opleiding van de ouders zijn daarbij het belangrijkst. Hoe hoger het opleidingsniveau en inkomen, hoe lager de tevredenheid (Bejou, 2013; Borooah & Mangan, 2011).

Onderzoek laat verder zien dat er een *samenhang* bestaat tussen een hogere mate van oudertevredenheid en betere prestaties van leerlingen (Gibbons & Silva, 2011; Hampden-Thompson & Galindo, 2017; Preston, Goldring, Guthrie, Ramsey, & Huff, 2017). Dat betekent dat, gemiddeld genomen, betere prestaties behaald worden op scholen waar ouders een hogere mate van tevredenheid rapporteren. Daarmee kan oudertevredenheid opgevat kan worden als signaal van de kwaliteit van een school (Gibbons & Silva, 2011).

Dat wil nog niet zeggen dat een hogere mate van tevredenheid daarmee een (in)directe oorzaak zou zijn van betere leerprestaties van leerlingen. Hoewel studies er vanuit gaan dat tevredenheid van ouders (indirect of direct) de leerprestaties van hun kinderen op school beïnvloedt, lijkt het logischer dat de richting van de relatie andersom is, namelijk dat als kinderen beter presteren, de tevredenheid van hun ouders omhoog gaat (Bejou, 2013; Borooah & Mangan, 2011). En nog logischer lijkt het dat andere,

achterliggende, factoren zowel oudertevredenheid als prestaties beïnvloeden, bijvoorbeeld ouderbetrokkenheid (Friedman e.a., 2006; Hausman & Goldring, 200; LaForret & Mendez, 2010).

Resultaten onduidelijk over tevredenheid van leraren en de relatie met leerlingresultaten

De tevredenheid van leraren wordt gemeten op basis van verschillende uiteenlopende aspecten die enerzijds persoonsgebonden zijn en anderzijds te maken hebben met organisatorische aspecten (Bogler, 2001; Dutta, & Sahney, 2016; Johnson et al., 2012; Toropova et al., 2021). Zo is bijvoorbeeld de kans groter dat leraren tevreden zijn op scholen waar een cultuur heerst van openheid, samenwerking en collegialiteit ten opzichte van scholen met een individualistische cultuur (Ma & MacMillan, 1999). Onderzoek naar de relatie tussen tevredenheid van leraren en de resultaten van leerlingen laat een wisselend beeld zien. Er zijn meerdere studies die een relatie aantonen tussen een hoge mate van werktevredenheid bij leraren en een beter welzijn van leraren, minder uitval en hogere resultaten van leerlingen. (o.a. Dicke et al., 2020). Ander onderzoek laat gemengde resultaten zien: voor de leesontwikkeling van basisschoolleerlingen blijkt er een positieve relatie te zijn met de tevredenheid van leraren, terwijl die relatie in dezelfde studie niet werd gevonden voor de ontwikkeling van leerlingen op het vlak van rekenen (Banerjee, et al., 2017). Er kan dus niet zomaar geconcludeerd worden dat tevredenheid van leraren een goede voorspeller is voor de leerresultaten van leerlingen. Bovendien geldt hetzelfde voor de tevredenheid van leraren als voor de tevredenheid van ouders: er is onderzoek gedaan naar *samenhang*, maar er is geen inzicht in een oorzaak-gevolg-relatie of mogelijke relatie met achterliggende factoren.

Geraadpleegde bronnen

Banerjee, N., Stearns, E., Moller, S., Mickelson, R. A. (2017). Teacher Job Satisfaction and Student Achievement: The Roles of Teacher Professional Community and Teacher Collaboration in Schools, *American Journal of Education*, *123*, 203-241.

Bejou, A. (2013) An Empirical Investigation of the Correlates of Satisfaction in Public Schools, *Journal of Relationship Marketing*, *12*, 243-260.

Bogler, R. (2001). The influence of leadership style on teacher job satisfaction. *Educational administration quarterly*, *37*, 662-683.

Borooah, V. K., & Mangan, J. E. (2011). Floreat scuola: An international analysis of parental satisfaction with schools. *Regional and Sectoral Economic Studies*, *11*, 157-174.

Caprara, G. V., Barbaranelli, C., Borgogni, L., & Steca, P. (2003). Efficacy beliefs as determinants of teachers' job satisfaction. *Journal of educational psychology*, *95*, 821.

Caprara, G. V., Barbaranelli, C., Steca, P., & Malone, P. S. (2006). Teachers' self-efficacy beliefs as determinants of job satisfaction and students' academic achievement: A study at the school level. *Journal of school psychology*, *44*, 473-490.

Demir, S. (2020). The role of self-efficacy in job satisfaction, organizational commitment, motivation, and job involvement, *Eurasian Journal of Educational Research*, *85*, 205-224.

Dicke, T., Marsh, H. W., Parker, P. D., Guo, J., Riley, P., & Waldeyer, J. (2020). Job satisfaction of teachers and their principals in relation to climate and student achievement. *Journal of Educational Psychology*, *112*, 1061–1073.

Dutta, V. & Sahney, S. (2016). School leadership and its impact on student achievement: The mediating role of school climate and teacher job satisfaction, *International Journal of Educational Management*, *30*, 941-958.

Friedman, B.A., Bobrowski, P.E. and Geraci, J. (2006), Parents' school satisfaction: ethnic similarities and differences, *Journal of Educational Administration*, *44*, 471-486.

Friedman, B. A., Bobrowski, P. E., & Markow, D. (2007). Predictors of Parents' Satisfaction with Their Children's School. *Journal of Educational Administration*, *45*, 278-288.

Goldring, E. B. & Hausman, C. S. (1999). Reasons for parental choice of urban schools, *Journal of Education Policy*, *14*, 469-490.

Goddard, R. D., Hoy, W. K., & Hoy, A. W. (2000). Collective teacher efficacy: Its meaning, measure, and impact on student achievement. *American Educational Research Journal*, *37*, 479-507.

Gibbons, S. & Silva, O. (2011). School Quality, Child Wellbeing and parents' satisfaction. *Economics of Education Review*, *30*, 312-331.

Hampden-Thompson, G. & Galindo, C. (2017). School–family relationships, school satisfaction and the academic achievement of young people, *Educational Review*, *69*, 248-265.

Hausman, C., & Goldring, E. (2000). Parent Involvement, Influence, and Satisfaction in Magnet Schools: Do Reasons for Choice Matter?, *The Urban Review*, *32*, 105–121.

Johnson, S. M., Kraft, M. A., & Papay, J. P. (2012). How context matters in high-need schools: The effects of teachers' working conditions on their professional satisfaction and their students' achievement. *Teachers College Record*, *114*, 1-39.

Kasalak, G. & Miray, D. (2020). The Relationship between Teacher Self-Efficacy and Teacher Job Satisfaction: A Meta-Analysis of the Teaching and Learning International Survey (TALIS). Educational Sciences: *Theory and Practice*, *20*, 16-33.

Klassen, R. M., & Chiu, M. M. (2010). Effects on teachers' self-efficacy and job satisfaction: Teacher gender, years of experience, and job stress. *Journal of Educational Psychology*, *102*, 741–756.

Koutsampelas, C. Dimopoulos, K., & Katsiri, T. (2021). Parental Satisfaction in a Centralized School System: Evidence from Greece and Policy Implications, *Leadership and Policy in Schools*, *20*, 293-311.

LaForett, D. R., & Mendez, J. L. (2010). Parent Involvement, Parental Depression, and Program Satisfaction Among Low-Income Parents Participating in a Two-Generation Early Childhood Education Program, *Early Education and Development*, *4*, 517-535.

Ma, X., & MacMillan, R. B. (1999). Influences of workplace conditions on teachers' job satisfaction. *The Journal of Educational Research, 93*, 39-47.

Maile, S. (2004). School Choice in South Africa. *Education and Urban Society, 37*, 94–116.

Preston, C., Goldring, E., Guthrie, J. E., Ramsey, R., & Huff, J. (2017). Conceptualizing Essential Components of Effective High Schools, *Leadership and Policy in Schools, 16*, 525-562.

Salisbury, D.F., Branson, R.K., Altreche, W.I., Funk, F.F., Broetzmann, S.M. (1997). Applying Customer Dissatisfaction Measures to Schools: You Better Know What's Wrong Before You Try to Fix It. *Educational Policy, 11*, 286-308.

Skallerud, K. (2011). School reputation and its relation to parents' satisfaction and loyalty, *International Journal of Educational Management, 25*, 671-686.

Toropova, A., Myrberg, E., & Johansson, S. (2021). Teacher job satisfaction: the importance of school working conditions and teacher characteristics, *Educational Review*, 73, 71-97.

Tuck, K. D. (1995). *Parent satisfaction and information: A customer satisfaction survey,* district of Columbia Public Schools, Washington, DC: Research Branch.

Vincent, C. 1996. *Parents and Teachers: Power and Participation*. London: Falmer Press.

Over deze vraag

Opgesteld door:	Lisa Boonk en Peter de Vries (antwoordspecialist), Sjerp van der Ploeg (kennismakelaar Kennisrotonde)
Vraagsteller:	Beleidsmedewerker schoolbestuur
Onderwijssector:	PO, VO
Trefwoorden:	Tevredenheid ouders, tevredenheid leraren
Referentie:	Kennisrotonde. (2022). *Is er een relatie tussen de leerprestaties van leerlingen in het basisonderwijs en de tevredenheid van ouders en leraren?* (KR. 1376)

Dit antwoord is gepubliceerd op Kennisrotonde.nl. De Kennisrotonde is samen met NCO en Onderwijskennis een dienst van het NRO.